

Razumevanjem do tolerancije (2) ARHITEKTONSKE BARIJERE NAJVEĆI PROBLEM, A SVE ŠTO TRAŽIMO JE ŠANSA

ARHITEKTONSKE BARIJERE NAJVEĆI PROBLEM, A SVE ŠTO TRAŽIMO JE ŠANSA

Opovo, 25. jul 2014;

Na prvi pogled možda nije jednostavno odgovoriti na pitanje ima li diskriminacije prema osobama sa invaliditetom. U bukvalnom smislu, kao što su mržnja, otvorena netolerancija i slično, diskriminacija zaista ne postoji. Međutim, u nekom latentnom obliku, kao što je nerazumevanje pojedinaca, pa čak i društva, ona je na razne načine svakodnevno prisutna. Možda je, nama zdravima ona neprimetna, ali ljudima koji su primorani da se kreću u invalidskim kolicima ili se koriste raznim drugim pomagalicama, itekako primetna. Povodom toga, iskreno je bilo priznanje našeg sagovornika iz prethodne reportaže ovog serijala Dragana Brusina kada je rekao da je dok je bio zdrav prema ljudima u invalidskim kolicima osećao iskreno saosećanje ali da je to daleko bilo od pravog razumevanja.

Sa kakvim se problemima sreću u svakodnevnom životu, kako se organizuju, šta čine oni a šta čini društvo da se njihov položaj poboljša i kakva je situacija po tom planu u našoj

opštini, razgovarali smo sa predsednikom Udruženja paraplegičara i kvadriplegičara Opovo Savom Lazinom. Pedesetpetogodišnji Sava Lazin iz Barande je u invalidskim kolicima od svoje 18 godine. Ali Sava je i nakon nesreće nastavio svoj život. Svojevremeno je bio uspešan sportista i državni reprezentativac, društveno angažovan, a poslednjih godina uspešno politički aktivan što mu je pomoglo da preko Udruženja paraplegičara i kvadriplegičara Opovo, čiji je pokretač i osnivač, puno toga učini za ljude slične njemu. Udruženje je osnovano 2007. godine, a od naredne godine i član Saveza paraplegičara Srbije. Udruženje broji 16 članova, mada na teritoriji naše opštine živi preko 90 osoba sa različitim vidovima invaliditeta, od čega je sedam paraplegičara i kvadriplegičara.

– Činjenica je da Udruženje ima izvanrednu saradnju sa lokalnom samoupravom, ističe Lazin. Osim što smo budžetski korisnici, opština nam pruža razne vidove pomoći u organizaciji naših aktivnosti, pomoći pojedincima, kao i stručno – kadrovsku pomoć u pripremanju, pisanju i realizaciji raznih projekata. Jedan od takvih projekata je rekonstrukcija objekta stare škole gde smo dobili kompletno uređen prostor za radne i društvene prostorije. Da nema te saradnje i razumevanja, Udruženje bi verovatno bilo samo slovo na papiru, smatra Sava Lazin.

Jedno od primarnih aktivnosti Udruženja su akcije i projekti u kojima su uključena deca školskog i predškolskog uzrasta. Njihov cilj je upoznavanje dece sa osobama sa invaliditetom i uspostavljanje neposrednog kontakta i na taj način u budućnosti formirati svoje kulturne modele i sisteme vrednosti zasnovane na razumevanju i toleranciji, odnosno stvoriti društvo jednakih šansi i jednakih vrednosti.

U Udruženju ističu da su problemi sa kojima su susreću osobe sa invaliditetom brojne. Put do ostvarivanja svojih prava često je povezan sa beskonačnom „administracijom i papirologijom“. Kvalitetna kolica i pomagala su preskupa, lekovi takođe, a većina paraplegičara i kvadriplegičara zavise od pomoći koje dobijaju, bilo od svoje porodice ili posredno

od „države“. I pored raznih vidova programa teško se zapošljavaju. Oni koji su bolje finansijski situirani još i mogu normalno da egzistiraju, međutim kod većine to nije slučaj. Zbog vezanosti za kolica i pomagala imaju ograničen dijapazon radnih mogućnosti tako da je zapošljavanje vezano i za obrazovanje, ali većina njih, što zbog bolesti i sticaja okolnosti, nema adekvatno obrazovanje. Nažalost ovo je najčešći slučaj sa paraplegičarima i u našoj opštini ali i u celoj državi. Ipak, kao najveći problem Sava Lazin ističe arhitektonske prepreke.

– Kretanje u kolicima nam je veoma ograničeno. Svaka bankina i stepenište za nas je gotovo nepremostiva prepreka, kaže Lazin. Radnje, apoteke, banke, kafići, pa i sami parkovi mahom nisu prilagođeni osobama sa invaliditetom. Glavni problem je svest ljudi, odnosno odsustvo percepcije za druge ljude. Objekti bez rampe su nepristupačni, ne samo osobama sa invaliditetom, već i recimo trudnicama. Ne može žena sa malom bebom doći u kupovinu i ući sa kolicima u radnju. Jednom rukom da drži korpu, drugom bebu i da pazari pritom. Teško izvodljivo, zar ne?

Od Save saznajemo da su jedna od većih prepreka i širina vrata.

– Potrebno nam je svega deset centimetara. Vrata su obično 60 centimetra široka, dok je standard u širini invalidskih kolica 64 centimetra.

Kada se izgradi objekat prikladan za osobe sa invaliditetom, taj objekat je pristupačan za sve. Međutim i po pitanju arhitektonskih barijera malo je potrebno da bi se problemi

rešili. Postoje objekti koji poseduju rampe što je dobar pomak, međutim to je i dalje na veoma niskom nivou. U našoj opštini rampe za invalidska kolica su izgrađena na zgradama opštine, hotela, škole, doma zdravlja, policijske stanice i budućeg objekta PIO RZZO.

– Ljudi ne shvataju koliko je teško osobama sa invaliditetom, ma koliko se oni trudili da to ne ispoljavaju. Premalo se pažnje obraća na njih. Mnogi ljudi nisu svesni činjenice da smo svi u grupi kojoj pretila potencijalna opasnost od invaliditeta. Svi mi se krećemo u saobraćaju, radimo na više ili manje opasnim radnim mestima, pa na kraju krajeva samo mokro kupatilo može predstavljati problem.

Mnogim osobama sa invaliditetom se svakodnevno ruši samopouzdanje sitnicama, gde oni ne mogu sami sebe da služe, te se samim tim ne osećaju kao deo društva. Koliko puta se dogodi da se parkirate preblizu pored automobile koji nosi oznaku da je vozi osoba sa invaliditetom. U takvim situacijama čovek u kolicima jednostavno ne može prići svojim kolima.

-Uspeli smo da od objekta koji je bio oronuo i ruglo sela stvorimo funkcionalan objekat. Dobili smo prostor koji može služiti ne samo osobama sa invaliditetom već i osobama koje nemaju invaliditet, a zadesila ih je neka nesreća pa nemaju gde. Primer za to su osobe iz Obrenovca koje su ovde bile smeštene. Sve to je rezultat druge šanse koje smo dobili od opštine. Mi smo smatrali da možemo da preuredimo objekat u funkcionalnu zgradu, dobili smo šansu i iskoristili smo je što se i vidi. Dakle sve što tražimo je šansa, šansa da pokažemo za šta smo sposobni bez obzira što smo vezani za invalidska kolica, smatra predsednik Udruženja paraplegičara i kvadriplegičara Opovo Sava Lazin.